

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/243/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3714202984
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3714202984.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej, sudcu Mgr. Ivana Kubínyho a sudkyne JUDr. Gabriely Janákovvej v právnej veci navrhovateľov: 1/ Bc. Y. C., samostatnej radkyne A. v C. H., 2/ U. C., nar. XX.XX.XXXX, strojného zámočníka G., a.s. C. a 3/ Ing. I. C., nar. XX.XX.XXXX, účtovníka Q., s.r.o. T., všetci bytom S. XXX/X, C. H., právne zastúpených JUDr. U. H., advokátom Z. kancelárie, so sídlom S. XXX/X-X, C. H., proti odporcom: 1/ Q. X., nar. XX.XX.XXXX, brigádnikovi, bytom C. C. XX, C. H., právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. B. C., s.r.o., so sídlom F. XX/XX, C. H. a 2/ P. C., a.s., IČO: 31383408, so sídlom Y. XX, H., o zaplatenie 800.000 eur, na odvolanie navrhovateľov 1/, 2/, 3/ a na odvolanie odporcu 2/ proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 13.11.2014, č.k. 6C/51/2014-163, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o povinnosti odporcu 2/ zaplatiť navrhovateľovi 1/ sumu 10.000 eur, navrhovateľovi 2/ sumu 10.000 eur a navrhovateľovi 3/ sumu 5.000 eur, do troch dní od právoplatnosti, potvrdzuje.

II. Rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku o zamietnutí zvyšku návrhu mení tak, že odporca 1/ je povinný zaplatiť navrhovateľovi 1/ sumu 10.000 eur, navrhovateľovi 2/ sumu 10.000 eur a navrhovateľovi 3/ sumu 5.000 eur, do troch dní od právoplatnosti, s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého.
Vo zvyšku návrh zameť.

III. Rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania mení tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania.

IV. Odporca 1/ je povinný zaplatiť navrhovateľom 1/, 2/, 3/ náhradu trov odvolacieho konania vo výške 173,99 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia k rukám právneho zástupcu navrhovateľov 1/, 2/, 3/.

V. Vo vzťahu odporca 2/ a navrhovateľa 1/, 2/, 3/ nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania žiaden z účastníkov.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodoval o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (po 300.000 eur pre navrhovateľov 1/, 2/ a 200.000 eur pre navrhovateľa 3/) spôsobenej zásahom do práv na ochranu osobnosti spočívajúcom v úmrtí syna navrhovateľov 1/ a 2/ a brata navrhovateľa 3/, ku ktorému došlo v dôsledku dopravnej nehody zavinenej odporcom 1/ ako vodičom a súčasne prevádzkovateľom pri prevádzke motorového vozidla povinne zmluvne poisteného odporcom 2/.

Uplatnený nárok právne posúdil podľa § 11 OZ. Voči odporcovi 1/ návrh zamietol s poukazom na § 15 ods. 1 zákona 381/2001 Z.z. s konštatovaním, že uvedené ustanovenie predstavuje priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťiteľovi, a preto si poškodený môže vybrať, či svoj nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo voči poisťiteľovi alebo obojom súčasne. Vzhľadom k tomu, že plnenie na základe poisťnej zmluvy musí vykonať odporca 2/, okresný súd návrh voči odporcovi 1/ zamietol.

K povinnosť plniť po 10.000 eur pre navrhovateľov 1/ a 2/ ako rodičov nebohého a 5000 eur pre navrhovateľa 3/ ako brata nebohého, zaviazal odporcu 2/ na základe ust. § 4 ods. 2 písm. a) Zák. č. 381/2001 Z.z., keď pri použití eurokonformného výkladu pojmu náhrada škody na zdraví podľa uvedeného ustanovenia a s prihliadnutím k účelu povinného zmluvného poistenia (PZP) sa nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody za škodu na zdraví považuje. Čo sa týka výšky náhrady, vychádzal okresný súd zo vzťahových pomerov rodiny navrhovateľov, veku nebohého, okolností dopravnej nehody, vrátane skutočnosti, že nebohý nebol pripútaný a navrhovateľmi uplatnený nárok považoval za neprimerane vysoký. Vychádzajúc z obdobných súdených prípadov a pomerov rodiny navrhovateľov, považoval okresný súd za primeranú náhradu práve priznané sumy. Nad rámec priznaných súm okresný súd návrh zamietol aj voči odporcovi 2/.

O trovách konania vo vzťahu k odporcovi 2/ rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a odporcu 2/ zaviazal k zaplateniu 1.391,81 eur v prospech navrhovateľov. Výšku odmeny advokáta určil podľa § 10 ods. 8 Vyhl. č. 655/2004 Z.z. určujúcom tarifnú hodnotu v takejto veci na 2.000 eur. Odporcovi 1/ náhradu trov konania nepriznal, pretože ju nežiadal.

Napokon okresný súd zastavil konanie v časti o 100.000 eur u každého z navrhovateľov z dôvodu späťvzatia návrhu v tejto časti, a to podľa § 96 O.s.p.

Proti výroku, ktorým bol návrh zamietnutý podali odvolanie navrhovateľa, ktorí žiadali napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Namietali, že zamietnutie návrhu voči odporcovi 1/ nebolo ani riadne odôvodnené a trvali na jeho plnej zodpovednosti za posudzovaný následok, pretože to bol primárne on, kto porušil dôležitú povinnosť uloženú mu zákonom.

Navrhovateľa tiež nesúhlasili s výškou plnenia priznaného voči odporcovi 2/. V pomere k intenzite a spôsobu zásahu do práv navrhovateľov ako aj v porovnaní s inými obdobnými prípadmi je priznaná náhrada neprimerane nízka. Navrhovateľa poukázali na kvalitu rodinných väzieb a pretrvávajúce nepriaznivé následky straty syna a brata vo veku jeho 20 rokov. Odporca 1/ podľa nich nevyjadril ani ľútosť nad tým, čo sa stalo a neospravedlnil sa. K nehode došlo z dôvodu neprimeranej rýchlosti a odporca 1/ doposiaľ neuhradil ani povinnosť uloženú v trestnom konaní. Navrhovateľa uviedli odkaz na konkrétne rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne, v ktorých bolo priznané matke za smrť syna 33.000 eur, sestre 20.000 eur a sestre nežijúcej v spoločnej domácnosti 15.000 eur. V inom prípade pozostalému manželovi 70.000 eur a dvom pozostalým deťom po 100.000 eur. Pred okresným súdom Bratislava I. bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 150.000 eur. Rozhodnutie okresného súdu čo do výšky náhrady považovali preto navrhovateľa za nesprávne a diskriminačné.

Ohľadom trov konania namietali navrhovateľa nesprávne právne posúdenie tarifnej hodnoty veci podľa § 10 ods. 8 vyhl. č. 655/2004 Z.z., pretože v tomto konaní nejde o domáhanie sa ochrany výlučne podľa Občianskeho zákonníka (OZ), ale najmä podľa Zák. č. 381/2001 Z.z. a správne mala byť odmena počítaná podľa priznanej sumy v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p. Navrhovateľa tiež nesúhlasili so znížením odmeny na 50 %, pretože ide o tri samostatné nároky. Za nesprávne považovali aj nepriznanie náhrady trov za 2 úkony porady s klientom. Porady boli potrebné a účelné z dôvodu zložitosti sporu ako aj pre nemožnosť účasti navrhovateľov pred súdom zo zdravotných dôvodov, pretože prejednávanie traumy zo straty syna a brata ich psychicky rozrušovalo. Možnosť byť informovaný a vyjadriť sa k veci, ktorá sa im dostala aj prostredníctvom porád s advokátom je podľa navrhovateľov v ich záujme a preto úkony s tým spojené sú účelné. Porada s advokátom bola potrebná aj v súvislosti so späťvzatím návrhu.

Odvolanie proti rozsudku podal tiež odporca 2/, a to do výroku, ktorým bol zaviazaný k plneniu. Napadnuté rozhodnutie navrhoval zmeniť a návrh voči nemu zamietnuť a priznať náhradu trov konania voči navrhovateľom. V prvom rade namietal nesprávny záver o svojej pasívnej vecnej legitimácii, pretože náhrada nemajetkovej ujmy nie je v slovenskom vnútroštátnom práve krytá PZP, pretože podľa platnej

právnej úpravy ju možno uplatňovať len mimo rámec zodpovednosti za škodu. Ustanovenie § 4 Zák. č. 381/2001 Z.z. explicitne vymedzuje nároky hradené poškodenému poisťovňou a náhrada nemajetkovej ujmy medzi ne nepatrí a nie je možné ju ani pod žiaden z nich podradiť. Odporca 2/ v tomto smere poukázal na rozhodnutie NS SR zo dňa 20.4.2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009, ktoré v rozhodujúcej časti citoval, a podľa ktorého, okrem iného, nie je chráneným predmetom, za poškodenie ktorého má poisťiteľ plniť zásah do súkromia, ktorého súčasťou je aj rodinný život. Najvyšší súd tiež uviedol, že nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby možno podľa platnej právnej úpravy uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. OZ. Odporca 2/ poukázal aj na viaceré ďalšie rozhodnutia krajských súdov a Najvyššieho súdu ČR podporujúce jeho argumentáciu. V prípade smrti blízkej osoby následkom dopravnej nehody možno z pohľadu pozostalých hovoriť o zásahu do ich osobnostných práv, avšak v rovine zásahu do ich súkromného života, ale nie o zásahu do zdravia, resp. o škode na zdraví.

Na uvedených záveroch podľa odporcu 2/ nemení nič ani rozhodnutie ESD zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 Haasová proti C. a R., pretože jeho záver o krytí náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej úmrtím pri dopravnej nehode je taký, že poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať uvedený nárok, ak jeho náhradu na základe zodpovednosti za škodu upravuje vnútroštátne právo použiteľné vo veci. Odporca 2/ uviedol, že slovenská právna úprava pritom priznanie náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým po obetiach dopravnej nehody z PZP nepozná. Poukázal tiež na rozhodnutie Ústavného súdu ČR vydané po vyššie uvedenom rozhodnutí ESD, podľa ktorého náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do rozsahu PZP.

Nesúhlas vyjadril odporca 2/ tiež s výškou priznanej náhrady, ktorú považoval za neprimerane vysokú. Okresný súd tu nezohľadnil všetky potrebné kritériá, odvoláva sa na obdobné súdené prípady pričom neuvádza ich konkrétne okolnosti a nevysvetlil, aké kritériá vzal do úvahy pri určení výšky nemajetkovej ujmy. Popri závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiach, za ktorých k nej došlo, treba totiž prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k ujme došlo a na dopad priznanej náhrady na majetkové pomery dotknutých osôb. Priznaná náhrada nemá mať likvidačnú povahu na pôvodcu a nemá predstavovať neprimerané obohatenie na druhej strane. Významné nie je, či je škodu schopný uhradiť poisťiteľ v rámci svojej likvidity, ale rozhodujúce sú finančné pomery škodcu.

Odporca 2/ namietal aj nesprávnosť zamietavého rozhodnutia voči odporcovi 1/, ktoré je v spojitosti s uložením povinnosti odporcovi 2/ nelogické.

Ďalej odporca 2/ zdôraznil, že smernice, ktoré sú v prípade poistenia zodpovednosti za škodu z prevádzky vozidla zdrojom komunitárneho práva, nie sú priamo záväzné.

Odporca 2/ nesúhlasil ani s rozhodnutím o trovách konania. Poukázal, že použitie ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p. nie je obligatórne, ale aj tu je potrebné prihliadať na § 2 O.s.p. V danom prípade bolo potrebné prihliadať na neprimerane vysoký uplatnený nárok a zohľadniť, že ust. § 142 ods. 3 O.s.p. predpokladá situáciu, keď účastník sám nemôže s presnosťou určiť svoj nárok, ale nie je pre situáciu uplatnenia zjavne neprimeraného nároku, pričom v koaní došlo tiež k čiastočnému späťvzatiu. V danom prípade tak mal súd nepriznať náhradu trov žiadnemu z účastníkov alebo zohľadniť pomer úspechu 25.000 eur pri návrhu vo výške 800.000 eur a náhradu trov pomerne rozdeliť podľa § 142 ods. 2 O.s.p. Odporca 1/ vo vyjadrení k odvolaniam uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne, žiadal ho potvrdiť a na rozdiel od prvostupňového konania žiadal tiež priznať náhradu trov odvolacieho konania. Pri nezjednotenej rozhodovacej činnosti súdov v danej problematike, považoval za správne, že okresný súd sa priklonil k eurokonformnému výkladu. Zmyslom PZP je podľa odporcu 1/ pokrytie akejkoľvek ujmy a škody vzniknutej pri prevádzke motorových vozidiel a pre poisteného je irelevantné, aký právny základ má nehodu spôsobená ujma. Pokiaľ navrhovatelia považujú priznanú náhradu za neprimerane nízku, odporca 1/ ju považuje naopak za neprimerane vysokú.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v medziach odvolania a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné v podstatnej časti potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p., a to vo vyhovujúcom výroku, ktorým bola uložená povinnosť odporcovi 2/ a v prevažnej časti zamietavého výroku nad rámec uloženia povinnosti rovnakého rozsahu aj odporcovi 1/, v ktorej časti bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zmeniť podľa § 220 O.s.p. a odporcovi 1/ uložiť povinnosť rovnakého rozsahu ako bola uložená odporcovi 2/. Zmeniť rozhodnutie bolo potrebné aj vo výrokoch o trovách konania. Krajský súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Navrhovatelia založili svoje odvolanie na nesprávnosti zamietavého výroku voči odporcovi 1/ a ďalej na nesprávnom určení rozsahu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Podľa obsahu odvolania navrhovateľov, uplatňujú odvolací dôvod podľa 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., ktorý je daný v prípade mylnej aplikácie a výkladu právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitia právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Nesprávne právne posúdenie veci bolo čo do zamietnutia návrhu voči odporcovi 1/ uplatnené ako odvolací dôvod opodstatnene.

Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Z citovaných ustanovení § 13 OZ vyplýva, že právo domáhať sa nárokov tam uvedených svedčí fyzickej osobe poškodenej zásahom do práv na ochranu osobnosti proti tomu, kto tento zásah spôsobil. Pri nespornom skutkovom východisku veci, že k úmrtiu syna, resp. brata navrhovateľov došlo v dôsledku dopravnej nehody zavinenej odporcom 1/, je potom zrejmé, že to je v prvom rade práve odporca 1/, kto je povinný v danom prípade plniť povinnosti vzniknuté z porušenia práv na ochranu osobnosti. Na tom nemení nič ani skutočnosť, že v prípade krytia uvedených nárokov z PZP je poškodený oprávnený uplatniť svoj nárok aj priamo voči poisťiteľovi (§ 15 ods. 1 Zák. č. 381/2001 Z.z.). Priame právo voči poisťiteľovi nevzniká v dôsledku prechodu povinnosti zo strany škodcu na poisťiteľa, ale je to samostatné právo založené zákonom, ktoré tu existuje popri práve na náhradu voči škodcovi a jeho vznikom právo na náhradu voči škodcovi nezaniká. Vzhľadom na uvedené je preto daná povinnosť náhrady primárne na strane odporcu 1/ a napadnuté rozhodnutie bolo potrebné v tom zmysle zmeniť a k povinnosti náhrady zaviazat' aj odporcu 1/. Pri tomto type záväzku, majúceho základ v rozdielnych právnych vzťahoch je potom vzájomné postavenie dlžníkov také, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého, čo v dôsledku zmeny rozhodnutia krajský súd vyjadril v dotknutom výroku.

Čo sa týka odvolania týkajúceho sa rozsahu priznanej náhrady, podaného tak zo strany navrhovateľov ako aj zo strany odporcu 2/, nebolo dôvodné odvolanie ani jednej z uvedených strán sporu a napadnuté rozhodnutie bolo čo do rozsahu určenej náhrady vecne správne a k nesprávnemu právnomu posúdeniu primeranosti náhrady zo strany okresného súdu nedošlo.

Strata dieťaťa v dôsledku jeho úmrtia v mladom veku je pre rodiča najzávažnejšia životná ujma. Intenzita prežívania nezmyselnej straty ľudského života je však len vecou intenzity medziľudského vzťahu a bez ohľadu naň je nezmyselná strata ľudského života najzávažnejšou ujmovou vždy. Akýkoľvek pokus o finančnú náhradu, ale aj kompenzáciu takejto ujmy má principiálne filozofické nedostatky. Stratu nenahraditeľného nemožno nahradiť a aj kompenzácia straty najvyššej hodnoty, hodnoty ľudského života, hmotným statkom s čisto ekonomickou pomínuteľnou hodnotou, je tiež skôr iba fiktívna. Potreba vyjadrenia zodpovednosti aj za takúto ujmu viedla zákonodarcu k pokusu o zodpovednostnú konštrukciu a vzhľadom na obmedzené možnosti výberu „protiplnení“ aj za najťažšie následky použil ako najvyšší možný prostriedok „nápravy“ iba peniaze.

Z povahy uvedenej neprekonateľnej disproporcie hodnôt sa potom nebude zdať ako dostatočná „náhrada“ za život žiadna suma. Pokiaľ však právo uvedenú konštrukciu pokusu o náhradu nenahraditeľného zaviedlo, je potrebné v ňom nájsť aj spôsob, akým túto konštrukciu urobiť úplnou. Právna úprava práva na ochranu osobnosti ako aj nárokov z ich porušenia podľa Občianskeho zákonníka je strohá. Nároky náhrad nemajetkovej ujmy pozostalých pri úmrtí však právna úprava mimo Občianskeho zákonníka pozná, a tak tu zákonodarcu dal sám isté vodiace východisko pre doplnenie konštrukcie zodpovednosti za stratu ľudského života v nemajetkovej sfére pozostalých. Použitelnosť tohto východiska je však iba pri interpretácii pojmu primeranej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy podľa Občianskeho zákonníka.

Ako nárok, ktorý má spravidla povahu kompenzácie nemateriálnej ujmy pozostalých, pretože sa v zásade vypláca popri všetkých náhradách ujmy materiálnej, je Zákom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom

poistení upravené jednorazové odškodnenie. Povahu náhrady majetkovej ujmy pozostalých, má nárok na jednorazové odškodnenie iba ak pokrýva inak samostatný nárok na pozostalostnú úrazovú rentu (§ 92 Zákona č. 461/2003 Z.z.), čo vo väčšine prípadov nebude naplnené. Ako maximálna suma, ktorou zákonodarca „ohodnotil“ život človeka v nemajetkovej sfére pozostalého manžela je najviac 46 485,40 eur, v nemajetkovej sfére nezaopatreného dieťaťa polovica z uvedenej sumy, pri viacerých nezaopatrených deťoch najviac suma 46,485,40 eur.

Ako interpretačné východisko je použiteľná aj česká právna úprava vychádzajúca z najbližšieho kultúrneho rámca, ktorá v ustanovení § 444 ods. 3 Občianskeho zákonníka platnom do 31.12.2013 upravovala popri náhradách majetkových škôd aj jednorazové odškodnenie pozostalých, a to vo výške 240.000 Kč pre manžela, deti a rodičov, 175.000 Kč pre súrodencu, s výnimočnou prípustnosťou súčasného nároku aj podľa práva na ochranu osobnosti.

S vedomím nemožnosti priameho mechanického použitia uvedených peňažných súm pre rozhodovanie podľa § 13 OZ, však uvedené umožňuje isté interpretačné východisko pre výklad rozsahu pojmu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri nárokoch tohto typu na strane pozostalých. Rádovo v desiatkach tisíc eur, v zásade nie viac, tak možno ukotviť základné rozsahové východisko peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ na strane pozostalých.

Vychádzajúc z uvedeného je potom potrebné zohľadniť ostatné pre vec podstatné okolnosti, z ktorých vychádzal tiež okresný súd. Jednak je to istý podiel nebohéno na tragickom následku nehody, spočívajúci v nepoužití bezpečnostných pásov. Druhou významnou okolnosťou s dopadom na rozsah náhrady je dopad priznanej náhrady do sféry osoby zviazanej k náhrade. V tomto prípade je odporca 1/ na začiatku produktívneho veku bez významnejších majetkových hodnôt. Rovnako ako jeho nebohý kamarát, aj on mal nepochybne predstavu o uspokojivom naplnení svojho života. Samotná udalosť bude navždy ťarchou v jeho živote. Nemôže byť následkom výkonu práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, aby k tejto ťarche svedomia pristúpila taká ekonomická záťaž, ktorá by bola pre odporcu 1/ aj existenčne likvidačná. Dôsledkom výkonu práva navrhovateľov nemôže byť nezvládnuteľná finančná záťaž odporcu 1/, prakticky vylučujúca možnosť zmysluplného naplnenia jeho života. Napriek podielu odporcu 1/ na tragickej udalosti v rodine navrhovateľov, musí uvedená možnosť zmysluplného naplnenia života odporcovi 1/ zostať. Ničiť ďalší život vytvorením nezvládnuteľnej ekonomickej záťaže nemožno. Zohľadniť dopad výšky priznanej náhrady na odporcu 1/ je potrebné aj pri predpoklade krytia z poistenia, pretože bez existujúcej jednoznačnej právnej úpravy poistného krytia náhrad nemajetkovej ujmy pozostalých, nie je možné uvedené kritérium dopadu na povinného vynechať.

Vzhľadom na uvedené základné rozsahové ukotvenie nárokov blízkych pozostalých po obetiach dopravnej nehody stanovené rádovo v desiatkach tisíc, ako aj na okolnosti nehody a najmä možnosť splniť uloženú povinnosť na strane odporcu 1/, je potrebné prijať záver, že sumy určené okresným súdom v rozsahu 10.000 eur pre každého z rodičov nebohéno a 5.000 eur pre jeho brata, zodpovedajú požiadavke primeranej náhrady v danom prípade. V tomto smere nie je možné prosté matematické porovnanie s čiastkami priznanými v iných konaniach, pretože podstatné okolnosti vecí môžu byť odlišné. Istá miera nejednotnosti rozhodovacej praxe je však práve tejto oblasti príznačná. Možno dať ale za pravdu navrhovateľom, že v prípade ujmy na živote sa jedná o najťažšie zásahy do práv na ochranu osobnosti, čo by malo byť zohľadnené pri rozhodovaní o nárokoch založených na zásahoch nižšej intenzity. Vychádzajúc z uvedeného neboli odvolania účastníkov smerujúce do rozsahu priznaných náhrad dôvodné.

Čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie odporcu 2/ ako poistiteľa, ktorá je základným predmetom jeho odvolania, k tejto otázke zaujal Krajský súd v Trenčíne stanovisko v rozhodnutí zo dňa 21.5.2015, č.k. 4Co/658/2014-158, kde uviedol: „Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poistiteľa je rozhodujúce vyriešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone o povinnom zmluvnom poistení, najmä v ustanovení § 4 ods. 2 zákona, ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia. V našom právnom prostredí, je potrebné vykladať pojem škoda eurokonformne. Rozhodujúci je v danej veci citovaný rozsudok ESD C-22/12 vo veci Haasová a odkaz na prijaté tri európske smernice týkajúce sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, neskôr, v roku 2009 konsolidovaných smernicou 2009/103. K námietke nepriameho účinku smerníc odvolací súd uvádza, že táto charakteristika smerníc nič nemení na potrebe uplatňovania princípu prednosti práva ES pre národným poriadkom za každých okolností. Aj v prípade, že nedochádza k priamej aplikácii konkrétnej právnej normy ES, to znamená, keď sa na určitý právny prípad aplikuje norma vnútroštátna,

mala by byť interpretovaná a použitá v súlade s právom ES (tzv nepriamy účinok práva ES; pozri prípad Von Colson a Kamann -rozsudok ESD z 10.04.1984 vo veci 14/82, prípad Marleasing- rozsudok ESD z 13.11.1990 vo veci C- 106/89). Z judikatúry Európskeho súdneho dvora vyplýva, že členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti rešpektovať právo Únie a že vnútroštátne ustanovenia, ktoré upravujú náhradu škody pri dopravných nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať smernici jej potrebný účinok (rozsudok ESD z 9. júna 2011 vo veci C- 409/2009). Z bodu 55 označeného rozsudku ESD vo veci Haasová taktiež vyplýva, že pojem škody treba vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. V danom bode totiž ESD nehovorí o samostatnom, od pojmu škoda oddelenom pojme nemajetkovej ujmy, ale hovorí o "škode z dôvodu nemajetkovej ujmy". Z tohto slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. Nasledujúce body rozsudku ESD vo veci Haasová odpovedajú na námietky pojmovej a obsahovej odlišnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy a práva na náhradu škody (napr. o systematike úpravy v Občianskom zákonníku a pod.). K takémuto poňatiu škody sa mimo iného hlásia aj princípy európskeho deliktuálneho práva, ktoré definujú škodu ako majetkovú, alebo nemajetkovú ujmu na zákonom chránených záujmoch. Vetu za čiarkou vo výroku rozsudku ESD vo veci Haasová, ktorá stanovuje podmienku, za ktorej je náhrada nemajetkovej ujmy predmetom krytia z povinného poistenia " ... ak vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej upravuje jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu ." neznamena, že ustanovenia § 11 a 13 slovenského Občianskeho zákonníka, podľa ktorých sú prvého stupňa správne vec posúdil, sú týmto požadovaným "vnútroštátnym právom uplatňovaným na základe zodpovednosti za škodu", skonštatoval ESD v bode 56 rozsudku ESD vo veci Haasová. Za rozhodujúci pre uvedené konštatovanie považoval podľa bodu 59 fakt, že zodpovednosť poisteného vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu. Vo svetle uvedeného (eurokonformného) výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto je poisťiteľ zodpovednosti za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu navrhovateľovi."

Krajský súd aj v tejto veci na uvedených záveroch zotrúva, pretože sú v podstatnej miere založené na neskoršom rozhodnutí ESD, ktoré v čase rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.4.2011 citovanom odporcom 2/ nebolo vydané. V takto hraničnej otázke, ktorá je, zdá sa, práve vo vrchole aplikačného pnutia, nemožno pre túto osobitosť vychádzať z rozhodnutia Ústavného súdu ČR, z roku 2014, ktoré cituje odporca 2/.

Vzhľadom na uvedené bolo rozhodnutie okresného súdu aj v otázke pasívnej vecnej legitimácie odporcu správne a s prihliadnutím na vyššie uvedené závery o danosti žalovanej povinnosti na strane odporcu 1/ a závery o rozsahu priznaného planenia rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výroku.

Čo sa týka rozhodnutia okresného súdu o trovách konania, okresný súd nezohľadnil späťvzatie návrhu v časti po 100.000 eur na strane každého z navrhovateľov, v dôsledku ktorého by v tejto časti patrila náhrada trov konania odporcom 1/ a 2/ (§ 146 ods. 2 veta prvá O.s.p.). Akceptujúc, že navrhovateľom by patrila náhrada trov konania v časti rozhodnutej vo veci podľa § 142 ods. 3 O.s.p., však súčasné právo odporcov na náhradu trov v zastavenej časti konania odôvodňuje nepriznanie náhrady trov konania žiadnemu z účastníkov podľa § 142 ods. 2 O.s.p. V zmysle uvedeného preto krajský súd napadnuté rozhodnutie o trovách prvostupňového konania zmenil.

O trovách odvolacieho konania vo vzťahu navrhovateľa - odporca 1/ rozhodol krajský súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 3 O.s.p. Navrhovateľa boli v odvolacom konaní čiastočne úspešní proti odporcovi 1/, pričom rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. Trovy odvolacieho konania navrhovateľov spočívajú v odmene za podanie odvolania podľa § 10 ods. 1 v spojení s § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. patriacej každému z navrhovateľov v rozsahu 50 % podľa § 13 ods. 2 Vyhlášky, t.j. 3 x 45,65 eur spolu 136,95 + režijný paušál 8,04 Eur, a 20 % DPH zo sumy 144,99, teda celkom 173,99 eur.

O trovách odvolacieho konania vo vzťahu navrhovateľa - odporca 2/ rozhodol krajský súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p. a žiadnemu z nich náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože ich vzájomným odvolaniam nebolo ani čiastočne vyhovené

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.